

God kent mij

Gemeente van onze opgestane Heer Jezus Christus,

Een keer reed ik 's avonds laat met de auto naar huis, over een lange, vrij donkere weg. En daar zag ik ineens een jong meisje op de fiets mij tegemoet komen, en achter haar aan reed een auto, heel langzaam, met een man erin. Die auto volgde haar. Ik dacht: weet dat meisje dat wel, dat er een man achter haar aanrijdt?

Ik stopte toen ik bij haar was, draaide mijn raampje open en zei: 'Weet je dat er iemand achter je aanrijdt? Een man? Wil je dat ik de politie bel?'

Maar dat meisje zei: 'Ik weet het. Het is mijn vader. Hij rijdt achter mij aan zodat ik veilig thuis kom.'

Zo voelt David, de dichter van psalm 139, zich ook. Hij wordt ook gevolgd. Zijn Vader, God, is steeds bij hem, die achtervolgt hem, die zorgt ervoor dat hij veilig is.

In deze psalm gaat het om twee dingen: God volgt ons, en God kent ons door en door. Maar hoe ervaren we dat? Vinden we dat positief of negatief?

Ik wil het eerst over het volgen hebben, dat God ons overal ziet. In vers 7 en 8 staat: *Hoe zou ik aan Uw aandacht ontsnappen, hoe aan Uw blikken ontkomen? Klom ik op naar de hemel – U tref ik daar aan, lag in neer in het dodenrijk – U bent daar.*

Hoe is dat? Is dat eigenlijk wel fijn?

In de oude berijming van psalm 139, die u vroeger misschien wel op school geleerd heeft, of in de kerk heeft gezongen, staat: *Niets is, o Oppermajesteit, bedekt voor Uw alwetendheid. Gij kent mij, Gij doorgrondt mijn daan, Gij weet mijn zitten en mijn staan: wat ik beraad, of wil betrachten, Gij kent van verre mijn gedachten.*

God is de oppermajesteit, en Hij is alwetend. Hij is ver weg, zoals het hier berijmd is, en Hij houdt je in de gaten. Vierentwintig uur per dag, zeven dagen in de week.

Hoe is dat?

Het doet een beetje denken aan Sinterklaas, toen we klein waren, dat onze ouders ons vertelden dat Sinterklaas en Zwarte Piet alles zagen wat we deden. Zwarte Piet zat meestal wel op het dak, en dat kon je zelf niet zien. En hij zag het dan vooral als we stout waren, en dan zouden we geen cadeautjes krijgen. Of we zouden zelfs in een zak gestopt worden, en

meegenomen worden naar een heel ver land. Daar werd je dan een beetje bang van.

Het doet me ook denken aan die televisieserie uit het einde van de jaren negentig: Big Brother. Heeft u dat gezien eertijds? Een groepje mensen woonde in een huis, waar overal camera's hingen. Ze werden dag en nacht gefilmd, in de gaten gehouden. Dat werd dan later gemonteerd en op de televisie uitgezonden. Eerst kon je zien dat ze zich heel bewust waren van de camera's. Maar op den duur was dat ook geen leven, en begonnen ze de camera's te vergeten. Op een gegeven moment gingen bewoners zelfs naar bed met elkaar, en kon heel Nederland dat zien. Dat was natuurlijk achteraf heel pijnlijk voor deze mensen. Je wilt niet dat iedereen alles van je ziet.

Wij zijn tegenwoordig juist heel erg op onze privacy gesteld, toch? Je wilt niet dat iedereen alles van je weet. Als u internet heeft, dan weet u hoe het gaat: dan kom je op een site met cookies, en die moet je dan aanklikken, en dan weten ze op welke site je geweest bent, en wat je interesses zijn. En dan krijg je ineens allemaal reclames die op jou gericht zijn. Heel eng en ongrijpbaar is dat, alsof ze alles van je weten. Dat vinden we niet prettig.

En dan is er een God die ons vierentwintig uur van de dag in de gaten houdt, zeven dagen per week, en alles ziet wat we doen en waar we zijn. Willen we dat wel?

Weet u, of we dat wel of niet willen, dat hangt vaak af van hoe we vroeger zijn opgevoed. Hoe ging dat bij u thuis? Uw ouders wilden natuurlijk ook weten waar u was, en met wie. Maar hoe pakten ze dat aan? Kreeg u het idee dat ze echt geïnteresseerd in u waren, en dat ze om u gaven, en dat ze daarom wilden weten wat u deed, en waar u was – of was die aandacht meestal negatief? Kreeg u juist veel op uw kop?

Heel vaak hangt het daarvan af, of we thuis positieve of negatieve aandacht hebben gekregen, hoe we er nu mee omgaan dat God ons altijd ziet, en ons altijd in de gaten houdt.

Voor David, die psalm 139 geschreven heeft, is het iets positiefs. Dat zien we in vers 9 en 10. *Al verhief ik mij op de vleugels van de dageraad, al ging ik wonen voorbij de verste zee, ook daar zou Uw hand mij leiden, zou Uw rechterhand mij vasthouden.*

God leidt mij, zegt David. Hij is bij mij omdat Hij mij leidt. Hij houdt mij bij de hand. Hij houdt mij vast. Hij laat mij niet los. Overal waar ik kom, daar is God ook, en daar houdt Hij mij vast. Hij zorgt voor mij.

Maar hoe is het voor u? Is het voor u positief of negatief, de aandacht die God voor u

heeft?

Dat is het eerste, waar het in de psalm om gaat. Dat God ons volgt, en ons altijd ziet.

David vertelt ook in de psalm dat God ons door en door kent. In de nieuwe berijming van psalm 139, die we in de dienst gezongen hebben, komt die liefde en zorg van God veel beter naar voren dan in de oude berijming. Hier is het heel warm uitgedrukt: *Heer, die mij ziet zoals ik ben*, en: *Gij zijt zo diep vertrouwd met mij*.

God is vertrouwd met ons. Hij is overal waar wij zijn, en Hij kent ons. Hij kent ons door en door, Hij is vertrouwd met ons.

Is dat iets positiefs?

Dat God ons door en door kent, en vertrouwd is met ons, dat komt in psalm 139 op twee verschillende manieren op een heel sterke manier terug. Dat zie je in de Hebreeuwse tekst.

De eerste manier is, dat er wel zeven verschillende woorden, zeven synoniemen, worden gebruikt voor het woord kennen. En zeven, dat is een bijzonder getal in de Bijbel, dat weet u wel. Zeven, dat betekent altijd: volmaakt.

Er worden zeven verschillende woorden gebruikt voor kennen. Woorden zoals doorgronden, weten (als ik zit of sta), gedachten doorzien (U doorziet van verre mijn gedachten). God kent ons dus volmaakt.

Bij dat laatste kun je je weer afvragen of dat nou positief is. God weet waar we zijn, Hij ziet ons overal – goed, dat is zodat Hij ons vast kan houden. Maar Hij kan dus ook onze gedachten lezen. Willen we dat wel?

We zitten hier samen in de kerk, en we hebben allemaal zo onze eigen gedachten. Dat is privé, dat is iets van onszelf. Niemand weet wat we denken. En dat is eigenlijk ook heel prettig, toch? Iedereen ziet al wat we aanhebben, iedereen hoort al wat we zeggen – maar wat we denken, dat is alleen voor onszelf.

Ik ken een film over een vrouw, die de gedachten van mannen kon lezen. Het is natuurlijk een verzonden verhaal. Maar in de film kon deze vrouw steeds horen in haar hoofd wat de mannen die ze tegen kwam dachten. En helaas – ik weet niet of het echt zo is, maar in de film was het zo – helaas dachten alle mannen die ze tegen kwam alleen maar aan seks. Ze werd daar zo boos van, dat ze regelmatig een man tegen de grond sloeg. Dat was voor die mannen niet zo fijn, natuurlijk.

Onze gedachten, die houden we liever maar voor onszelf. En toch – God kan wel onze gedachten lezen. Hij is de enige die weet wat we denken, altijd, die onze gedachten al kende

toen we nog heel jong waren, en die altijd geweten heeft wat we dachten.

Is dat iets om blij om te zijn?

Ik denk het wel. Want God, die weet wat we denken, die houdt toch van ons. Is dat niet heel bijzonder? Hij weet wat voor nare gedachtes we soms hebben – en toch laat Hij ons niet vallen, en laat Hij ons niet los, en houdt Hij van ons.

Dat is de eerste manier waarop in de psalm wordt uitgewerkt dat God ons kent. Zeven verschillende woorden die aangeven hoe goed God ons kent.

De tweede manier waarop in de psalm wordt uitgewerkt dat God ons kent, is dat het werkwoord kennen ook zeven keer gebruikt wordt in de psalm. In het Hebreeuws wordt dan steeds hetzelfde woord gebruikt, namelijk het werkwoord *yada*. En het woord *yada*, kennen, is een heel bijzonder woord. Dat woord wordt altijd gebruikt in de betekenis van heel intiem kennen. Niet zomaar wat feiten kennen, maar door en door kennen, in een relatie.

Ik ben getrouwd met Jacco, en ik denk dat er niemand op de wereld is die mij zo goed kent als Jacco, mijn man. We zijn al meer dan dertig jaar bij elkaar, en we hebben al heel wat meegemaakt samen. Hij kent ook mijn nare kanten. Hij heeft mij ook op hele nare manieren meegemaakt. Hij kent mij intiem. En toch houdt hij van mij. Dat vind ik altijd zo bijzonder. Hij kent mij zo goed, zo intiem, zo door en door – en toch houdt hij van mij.

En zo is het ook met God. Hij kent ons door en door, Hij kent ons intiem – de psalm gebruikt tot zeven keer toe dat werkwoord, intiem kennen – en toch houdt Hij van ons. Ik vind dat heel mooi en eigenlijk ook heel onbegrijpelijk.

Dat God ons zo goed kent, heel intiem zelfs, en toch van ons houdt; en dat Hij altijd bij ons is, dat is positief, dat is positieve aandacht. Dat is geruststellend: er is Iemand die naar je omziet, die er altijd is, die je nooit loslaat, die van je houdt, wat je ook denkt en waar je ook naartoe gaat. Die altijd om je heen is.

Maar wat nu als je daar niets van merkt? Wat nu, als je er niets van merkt dat God altijd bij je is, en je door en door kent, en van je houdt, en naar je omziet?

Ik ken een vrouw, die op jonge leeftijd haar man verloor, en achterbleef met vier kleine kinderen. Ze vertelde mij: ik heb het toen uitgeschreeuwd naar God. God, help me! God, waar bent U? Maar er kwam niets.

En nu gelooft deze vrouw niet meer in God.

Ik denk dat wij allemaal wel zulke ervaringen hebben gehad, in ons leven, dat we God nodig hadden, dat we iets van God verwachtten, en dat het wel leek alsof Hij er helemaal niet was.

Dat is heel moeilijk. We weten niet waarom dat zo is.

Tegelijkertijd: David had ook heel erge dingen in zijn leven meegemaakt. Een zoontje van hem overleed toen het nog maar zeven dagen oud was. David was er helemaal kapot van. Een andere zoon, Absalom, keerde zich tegen hem, en werd vermoord. David schreeuwde het toen uit: “Absalom, mijn zoon, mijn zoon!”

David heeft het heel vaak uitgeroepen naar God als hij het moeilijk had in zijn leven. De psalmen staan er vol van. Maar nooit heeft David gedacht dat er geen God was.

David was heel erg vertrouwd met God. Hij had zijn leven lang een band opgebouwd met God. Hij ging altijd naar God toe, en bad altijd. En als er heel erge dingen gebeurde, dan bleef hij ook naar God toegaan.

De vraag moet misschien wel zijn: hoeveel aandacht hebben wij eigenlijk voor God? God ziet de hele dag naar ons om, ons leven lang – maar hebben wij wel aandacht voor Hem? Vragen we ooit wel eens aan God: hoe gaat het nu met U? Of is hij de camera geworden waarvan we maar liever vergeten dat hij er is?

Er is een mooie uitdrukking: verborgen omgang. De verborgen omgang met God. Als je die hebt in je leven: als je je hele leven bezig bent een band met God op te bouwen, als je de tijd neemt om de Bijbel te lezen, en te bidden – dan kunnen er altijd nog heel erge situaties in je leven zijn, dat je je afvraagt: maar waar is God nu? Maar dan heb je ook al zoveel met God meegemaakt, in andere situaties, dat je kunt weten: maar ook al ervaar ik Hem nu niet, ik weet wel dat Hij er is. Want Hij was er zo vaak voor mij.

En ook al ervaren we het niet, we mogen weten dat God er is, en dat God er altijd is, waar we ook zijn, en we mogen weten dat Hij ons volmaakt kent, en dat Hij ons heel intiem kent – en toch van ons houdt. Dat Hij onze Vader is, die ons volgt en die ervoor zorgt dat we veilig zijn.

Heer, die mij ziet zoals ik ben – en die toch van mij houdt. Is dat geen groot wonder?

Amen.